

НКРЕКП розробила рекомендації для забезпечення потреб держави або територіальної громади стосовно закупівлі електричної енергії на 2019 рік

08 листопада 2018 року, м. Київ – Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, розробила рекомендації щодо порядку дій замовників товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави або територіальної громади стосовно закупівлі електричної енергії на 2019 рік з урахуванням положень законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про публічні закупівлі».

Відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії», який набрав чинності 11 червня 2017 року, суб'єкти господарювання, які на сьогодні одночасно провадять діяльність з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами та постачання електричної енергії за регульованим тарифом, повинні протягом 18 місяців з дня набрання чинності зазначеним законом (тобто, до 11 грудня 2018 року) забезпечити юридичне відокремлення діяльності оператора системи розподілу від інших видів діяльності вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання (обленерго), у тому числі шляхом створення електропостачальника.

Не пізніше ніж через 18 місяців з дня набрання чинності Законом України «Про ринок електричної енергії» ліцензії на право провадження господарської діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами та постачання електричної енергії за регульованим тарифом **підлягають анулюванню**. При цьому після анулювання зазначених ліцензій діяльність з розподілу електричної енергії повинна здійснюватися оператором системи розподілу на підставі нової ліцензії на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії, а діяльність з постачання електричної енергії – електропостачальником (у тому числі новоствореним у процесі відокремлення) на підставі нової ліцензії на право провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу, виданих НКРЕКП відповідно до закону.

Наразі замовниками товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави або територіальної громади (далі – Замовники) укладено договори на закупівлю електричної енергії з одним суб'єктом господарювання (обленерго), який на сьогодні одночасно провадить діяльність з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами та постачання електричної енергії за регульованим тарифом.

Статтею 36 Закону України «Про публічні закупівлі» визначено, що договір про закупівлю укладається відповідно до норм Цивільного кодексу України та Господарського кодексу України з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про публічні закупівлі», а також встановлено заборону зміни істотних умов договору про закупівлю після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, крім вичерпного переліку випадків, передбачених частиною четвертою зазначеної статті.

Під час укладення договору про закупівлю переможець процедури закупівлі повинен надати дозвіл або ліцензію на провадження певного виду господарської діяльності, якщо отримання такого дозволу або ліцензії на провадження такого виду діяльності передбачено законодавством.

З урахуванням зазначених вимог законодавства, анулювання ліцензій на право провадження господарської діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами та постачання електричної енергії за регульованим тарифом суб'єктів господарювання (відповідно до пункту 13 Розділу XVII Прикінцевих та перехідних положень, Закону України «Про ринок електричної енергії»), з якими Замовниками укладено договори про закупівлю, є підставою для розірвання договору про закупівлю.

Наразі НКРЕКП розпочато видачу нових ліцензій на право провадження діяльності з розподілу електричної енергії відповідним суб'єктам господарювання та здійснюються необхідні заходи щодо оптимізації та забезпечення оперативності цього процесу. Відповідні рішення НКРЕКП передбачають:

1) видачу ліцензії на право провадження діяльності з розподілу електричної енергії відповідному суб'єкту господарювання, яка набирає чинності з **01 січня 2019 року**;

2) анулювання ліцензії на право провадження господарської діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами та ліцензії на право провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом відповідного суб'єкта господарювання з **01 січня 2019 року**.

Таким чином, щоб забезпечити власне споживання електричної енергії (починаючи з 2019 року) Замовники повинні здійснювати окремо закупівлю послуг з розподілу електричної енергії та закупівлю електричної енергії (товару), укласти відповідні договори, з урахуванням строків проведення відповідних процедур, а також дати видачі нових ліцензій на право провадження діяльності з розподілу електричної енергії. При цьому необхідно враховувати послідовність укладення відповідних договорів, оскільки згідно з Правилами роздрібного ринку електричної енергії, затвердженими постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 312, умовою постачання електричної енергії споживачу є наявність у споживача укладеного договору про надання послуг з розподілу електричної енергії.

Тому на момент фактичного укладення Замовником договору з постачальником електричної енергії (переможцем відкритих торгів), має бути вже укладено договір на закупівлю послуг з розподілу електричної енергії між Замовником та оператором системи розподілу.

Звертаємо окрему увагу на те, що Замовники у розумінні Закону України «Про ринок електричної енергії» не підпадають під категорію малий побутовий споживач (так як не є суб'єктами малого підприємництва відповідно до статті 55 Господарського кодексу України), тому не мають права на постачання електричної енергії на умовах універсальної послуги. Як наслідок, продаж електричної енергії Замовникам має здійснюватися за вільними (ринковими) цінами. При цьому, відповідно до частини першої статті 56 Закону України «Про ринок електричної енергії» постачання електричної енергії споживачам здійснюється електропостачальниками, які отримали відповідну ліцензію, за **договором постачання електричної енергії споживачу**. [Правилами роздрібного ринку електричної енергії](#) передбачено примірний договір про постачання електричної енергії споживачу (додаток 5 до Правил роздрібного ринку електричної енергії).

Предмет закупівлі	Послуги з розподілу електричної енергії	Електрична енергія
Учасники закупівлі	Оператор системи розподілу (суб'єкт господарювання, якому НКРЕКП видала нову ліцензію на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії).	Електропостачальники (суб'єкти господарювання, яким НКРЕКП видала нову ліцензію на право провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу).
Правомірність участі відповідних суб'єктів господарювання у закупівлі	Перелік суб'єктів господарювання, які <u>мають/матимуть право</u> провадити діяльність з розподілу електричної енергії на підставі нових ліцензій, розміщується на офіційному веб-сайті НКРЕКП www.nerc.gov.ua у розділі: Актуальна інформація/Ліцензування (адмінпослуги)/Реєстри НКРЕКП/Ліцензійний реєстр НКРЕКП/Ринок електричної енергії (розподіл електричної енергії) . Процес видачі ліцензій відповідним суб'єктам господарювання триватиме орієнтовно до кінця листопада 2018 року. НКРЕКП здійснює постійну актуалізацію зазначеного переліку з урахуванням нових ліцензій, виданих суб'єктам господарювання.	Перелік суб'єктів господарювання, які <u>отримали ліцензію</u> на право провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу, розміщується на офіційному веб-сайті НКРЕКП www.nerc.gov.ua у розділі: Актуальна інформація/Ліцензування (адмінпослуги)/Реєстри НКРЕКП/Ліцензійний реєстр НКРЕКП/Ринок електричної енергії (постачання електричної енергії споживачу) . НКРЕКП здійснює постійну актуалізацію зазначеного переліку з урахуванням нових ліцензій, виданих суб'єктам господарювання.
Процедура закупівлі	Переговорна процедура (або прямий договір, якщо вартість предмета закупівлі не перевищує 200 тис. грн.).	Відкриті торги (або прямий договір, якщо вартість предмета закупівлі не перевищує 200 тис. грн.).
Підстави для вибору процедури закупівлі	Відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» <i>«розподіл електричної енергії – це діяльність із транспортування електричної енергії від електроустановок виробників електричної енергії або електроустановок оператора системи передачі мережами оператора системи розподілу, крім постачання електричної енергії»</i> . Послуги з розподілу електричної енергії надають оператори систем розподілу (суб'єкти природних монополій) за тарифами , які встановлюються НКРЕКП. Відповідно до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії (постанова НКРЕКП від 27.12.2017 № 1470) територія провадження діяльності оператора системи розподілу визначається за місцем розташування об'єктів електроенергетики, призначених для розподілу електричної енергії, що перебувають у власності ліцензіата, та до яких приєднані електричні мережі споживачів, які живляться від мереж ліцензіата. Відповідно до пункту 2 частини другої статті 35 Закону України «Про публічні закупівлі» у разі відсутності конкуренції (у тому числі з технічних причин) на відповідному ринку замовником може застосовуватись переговорна процедура.	Відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» <i>«постачання електричної енергії – продаж, включаючи перепродаж, електричної енергії»</i> , що є конкурентним видом діяльності , а електропостачальники здійснюють постачання електричної енергії споживачам за вільними цінами . Відповідно до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу (постанова НКРЕКП від 27.12.2017 № 1469) місцем провадження діяльності електропостачальника є територія України.
Встановлення	Відповідно до частини третьої статті 16 Закону України «Про публічні закупівлі» замовник не встановлює кваліфікаційні критерії та не	

кваліфікаційних критеріїв	визначає перелік документів, що підтверджують подану учасниками інформацію про відповідність їх таким критеріям, у разі закупівлі, зокрема, електричної енергії, послуг з її передачі та розподілу.	
Встановлення технічних, якісних та кількісних характеристик предмета закупівлі	Визначаються сторонами під час застосування переговорної процедури закупівлі з урахуванням специфіки роботи електроустановок Замовника та вимог до надання послуг з розподілу, <u>визначених розділом 11.4. Кодексу систем розподілу (постанова НКРЕКП від 14.03.2018 № 310)</u> , та Порядком забезпечення стандартів якості електропостачання та надання компенсацій споживачам за їх недотримання (<u>постанова НКРЕКП від 12.06.2018 № 375</u>). Кількісною характеристикою предмета закупівлі є обсяг споживання електричної енергії. До технічних та якісних характеристик предмета закупівлі, зокрема, відносяться: - Надійність (безперервність) електропостачання; - Параметри якості електричної енергії, що розподіляється оператором системи розподілу; - Показники комерційної якості послуг оператора системи розподілу.	Необхідні технічні, якісні та кількісні характеристики предмета закупівлі, у тому числі відповідну технічну специфікацію щодо електричної енергії, Замовникам слід визначати з урахуванням вимог до якості електричної енергії, визначених розділом 11.4. Кодексу систем розподілу (<u>постанова НКРЕКП від 14.03.2018 № 310</u>) та вимог до якості послуг електропостачальника, визначених Порядком забезпечення стандартів якості електропостачання та надання компенсацій споживачам за їх недотримання (<u>постанова НКРЕКП від 12.06.2018 № 375</u>). Кількісною характеристикою предмета закупівлі є обсяг споживання електричної енергії. До технічних та якісних характеристик предмета закупівлі, зокрема, відносяться: - Параметри якості електричної енергії; - Показники комерційної якості послуг електропостачальника.
Форма укладення договору	Договір, що укладається замовником з оператором системи розподілу на закупівлю послуг з розподілу електричної енергії, має відповідати типовій формі договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії, визначеній у Додатку 3 Правил роздрібного ринку електричної енергії (<u>постанова НКРЕКП від 14.03.2018 № 312</u>).	Договір, що укладається замовником з електропостачальником на закупівлю електричної енергії, має відповідати примірній формі договору про постачання електричної енергії споживачу, визначеній у Додатку 5 Правил роздрібного ринку електричної енергії (<u>постанова НКРЕКП від 14.03.2018 № 312</u>). При цьому, звертаємо увагу, що під час укладення договорів щодо таких способів оплати, як «авансовий платіж» та «попередня оплата», бюджетним установам слід враховувати обмеження, визначені відповідним законодавством (Бюджетний кодекс, Постанова КМУ від 23.04.2014 № 117 «Про здійснення попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти»).
Початок проведення закупівлі на 2019 рік	Визначається Замовником з урахуванням дати затвердження тарифу на розподіл електричної енергії для відповідного оператора системи розподілу на 2019 рік, необхідної для визначення очікуваної вартості закупівлі. У разі необхідності проведення переговорної процедури з відповідним оператором системи розподілу, закупівлю послуг з розподілу електричної енергії на 2019 рік доцільно розпочати не пізніше <u>05.12.2018 р.</u>	Визначається Замовником з урахуванням строків, передбачених для проведення відкритих торгів, та дати затвердження тарифу на розподіл електричної енергії для відповідного оператора системи розподілу на 2019 рік, необхідної для визначення очікуваної вартості закупівлі електричної енергії (див. нижче). У разі необхідності проведення процедури відкритих торгів, закупівлю електричної енергії на 2019 рік доцільно розпочати не пізніше <u>05.12.2018 р.</u> У разі, якщо вартість предмета закупівлі не перевищує 200 тис. грн. та з електропостачальником укладається прямий договір (відповідно до роз'яснень, наданих <u>у листі Мінекономрозвитку від 14.09.2016 № 3302-06/29640-06</u>), закупівля здійснюється у строки, передбачені для допорогової закупівлі.
Визначення	Виходячи з очікуваного обсягу споживання електричної енергії на 2019	Виходячи із загальної фактичної вартості закупівлі електричної енергії

очікуваної вартості закупівлі на 2019 рік	рік та тарифу на розподіл електричної енергії, затвердженого для відповідного оператора системи розподілу на 2019 рік. На початку грудня 2018 року НКРЕКП затвердить тарифи на розподіл електричної енергії для всіх операторів систем розподілу. При цьому слід зазначити, що проекти рішень щодо величини тарифу на розподіл електричної енергії відповідних операторів систем розподілу проходять процедуру відкритих обговорень, та будуть відомі раніше – оприлюднені на офіційному веб-сайті НКРЕКП www.nerc.gov.ua (схвалення проекту рішення про затвердження тарифів на розподіл – орієнтовно початок листопада 2018 року, опублікування проекту рішення після відкритих обговорень для винесення на засідання НКРЕКП у формі відкритого слухання – орієнтовно початок грудня 2018 року).	за попередній рік (2018), скоригованої на прогнозний показник інфляції на 2019 рік та зменшення/збільшення очікуваного обсягу споживання електричної енергії на 2019 рік, та за вирахуванням суми очікуваної вартості закупівлі послуг з розподілу електричної енергії на 2019 рік.

На додаток зазначаємо, що відповідно до статті 64 Закону України «Про ринок електричної енергії» у разі необрання споживачем (крім побутового та малого непобутового споживача), у тому числі Замовниками, нового електропостачальника, постачання електричної енергії такому споживачу здійснюватиметься постачальником «останньої надії» протягом періоду, який не повинен перевищувати 90 днів.

Зокрема, у разі відміни торгів щодо закупівлі електричної енергії у електропостачальника споживачем, на якого поширюється дія Закону України «Про публічні закупівлі», або визнання їх такими, що не відбулися, постачання електричної енергії такому споживачу має здійснюватися постачальником «останньої надії».

Довідково:

1. На сьогодні відповідно до статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» під поняття вертикально інтегрований суб'єкт господарювання підпадають всі облэнерго.
2. Малий непобутовий споживач - суб'єкт малого підприємництва, електроустановки якого приєднані до системи розподілу електричної енергії номінальною напругою не більше 1 кВ, який купує електричну енергію для власного споживання.
3. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11.07.2018 № 546 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2019-2020 роки» за базовим сценарієм показник інфляції становитиме 7,4%.